

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
köz b e n s ő í t é l e t e**

**Az ügy száma:** Pfv.II.21.172/2018/7.

**A tanács tagjai:**

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

**A felperes:**

felperes neve (**felperes címe**)

**A felperes képviselője:**

Dr. Farkas Roland ügyvéd (**fél címe 1**)

**Az alperesek:**

I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű alperes

II.rendű alperes neve (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperes

**Az alperesek képviselője:**

Dr. Grád András ügyvéd (**fél címe 2**) I. rendű alperes képviselőjében

Dr. Mohácsy Lénárd ügyvéd (**fél címe 3**) II. rendű alperes képviselőjében

**A per tárgya:**

Élettársi közös vagyon megosztása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

I. rendű alperes

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Tatai Járásbíróság 9.P.20.186/2015/43.

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Tatabányai Törvényszék 1.Pf.20.158/2017/6.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] Az I. és II. rendű alperes a 2013. március 22. napján elhunyt néhai **P. A.** (a továbbiakban: örökhagyó) gyermekei. A felperes és az örökhagyó 2004. évben létesítettek érzelmi kapcsolatot. 2004 decemberében befektetési célból megvásárolták a **T., F.** utca ... számú hatlakásos társasház két egymással szomszédos lakását; a felperes tulajdonába a **t.-i** ... hrsz.-ú, az örökhagyó tulajdonába a 16/93/A/6 hrsz.-ú ingatlan került, amelyeket bérbeadás útján hasznosítottak.

- [2] A felperes 2005. évben az örökhagyó tulajdonában álló **T., S. B.** utcai lakásba költözött. Közös háztartást tartottak fenn, költségeit közösen viselték. Mindketten önálló bankszámlával rendelkeztek, amelyhez nem biztosítottak egymásnak hozzáférést.
- [3] Az örökhagyó és testvére egymás között egyenlő arányban öröklés jogcímén megszerezte a **t.-i ...** hrsz.-ú, **M. Zs.** tér ... szám alatti ingatlan tulajdonjogát (a továbbiakban: **M. Zs.** téri ingatlan). A felperes az örökhagyó testvérének 1/2 tulajdoni hányadát a 2007. március 1. napján kötött adásvételi szerződéssel megvásárolta.
- [4] A felperes és az örökhagyó a 2007. augusztus 22. napján létrejött adásvételi szerződéssel közös lakhatásuk biztosítása érdekében megvette a **t.-i ...** hrsz.-ú, **T., M. K.** utca 15. számú ingatlant (a továbbiakban: **M. K.** utcai ingatlan). A szerződésben a felperes tulajdoni hányadát 1/4, az örökhagyó tulajdoni hányadát 3/4-ben határozták meg. A 14.000.000 forint vételárból 9.000.000 forintot a szerződés aláírásakor kifizettek. A hiányzó 5.000.000 forint megszerzéséhez a felperes egyedül nyújtott be hiteligénylést, amelyet a pénzintézet 2017. augusztus 3. napján elutasított. Ezután a felperes és az örökhagyó közös igénylésére a **K. Bank Nyrt.** a 2007. szeptember 17. napján kötött szerződés alapján az ingatlan vásárlásához mint adósoknak 5.000.000 forint kölcsönt nyújtott.
- [5] A felperes és az örökhagyó a felújítás és lakhatóvá tétel után a **M. K.** utcai ingatlanba költözött. 2009. június 11. napján az ingatlant vízkár érte. A **K. Biztosító** 2009 júniusában 400.000 forint kártérítési előleget, 2009. szeptember 25. napján 1.413.853 forint kártérítést utalt a felperes számlájára, amelyet a felperes és az örökhagyó az ingatlan felújítására fordított. Peres eljárás eredményeként a 2012. október 17. napján kötött megállapodás alapján további 3.000.000 forint kártérítést utaltak a felperes számlájára.
- [6] 2010 szeptemberében az örökhagyó megvásárolta a **t.-i 3130/1/A/3** hrsz.-ú **T., A. E.** utca ... szám alatti lakás és a ... hrsz.-ú kamra megnevezésű ingatlant.
- [7] 2011. évben megállapították az örökhagyó daganatos betegségét. Rendszeres orvosi kezelés alatt állt és más gyógymódokat is igénybe vett. Ennek jelentős költségeit eleinte fedezte az örökhagyó különböző ingatlan,- és gépjármű ügyleteiből, régiségek értékesítéséből és ingatlanok bérbeadásából származó jövedelme, megtakarításai, továbbá a felperes munkabére, később barátok anyagi segítségére is szorultak. Az örökhagyó mozgáskorlátozottá vált és teljes ellátást; a halálát megelőző néhány hónapban pedig 24 órás felügyeletet igényelt, amelyet édesanyja és napközben hospice nővér, munkaidejének leteltét követően pedig a felperes biztosított.
- [8] Az örökhagyó szóbeli végrendeletet tett, melyben örökösiként az alpereseket és a felperest jelölte meg. A végrendelet érvényességét az I. rendű alperes vitatta, az eljáró közjegyző alakilag aggályosnak tekintette, ezért az örökhagyó hagyatékát a törvényes öröklés rendje szerint az örökhagyó gyermekeinek, az I. és II. rendű alpereseknek adta át.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [9] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a **F.** utcai ... hrsz.-ú ingatlan, a **M. K.** utcai ingatlan; továbbá az **A. E.** utcai lakás és kamra 1/2-1/2 tulajdoni hányadát élettársi vagyontársaság jogcímén megszerezte; és a **K. Banktól** felvett lakásvásárlási kölcsön 1/4 - 1/4 részben az I. és II. rendű alperest terheli. Kérte továbbá az I. rendű alperes kötelezését az örökhagyó gyógykezelésével felmerült költségek felének, 2.216.825 forintnak a megfizetésére. Keresetének ténybeli alapjául arra hivatkozott, hogy az örökhagyóval 2004 nyarától haláláig élettársi vagyontársaságban éltek és az ingatlanokat az élettársi közös vagyon felhasználásával szerezték.
- [10] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Nem vitatták a felperes és az örökhagyó érzelmi kapcsolatát, továbbá a közös háztartásban történő együttélésüket. Kapcsolatuk azonban a gazdasági közösségre nem terjedt ki, ezért nem voltak élettársak; a felperes élettársi vagyontársaság jogcímén nem szerzett tulajdonjogot az örökhagyó tulajdonaként nyilvántartott ingatlanokban.

## Az első- és másodfokú közbenső ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578/G. § alapján megállapította, hogy a felperes és az örökhagyó között 2005. évtől 2013. március 23. napjáig élettársi közösség állt fenn.
- [12] A tulajdoni lapok bizonyítják, hogy a felperes és az örökhagyó már az együttélésüket megelőzően, majd azt követően is összehangolták az ingatlan vásárlásaikat, ami azt támasztja alá, hogy közös gazdasági célkitűzéseik voltak. Ugyancsak a közös gazdálkodást jelenti a **M. K.** utcai ingatlan vízkár utáni közös felújítása; amelyet közösen határoztak el, bonyolítottak le és költségeit nyilvánvalóan közösen viselték. Ezt igazolja az is, hogy a kártérítést nem a tulajdoni hányadaik arányában fizették a részükre, hanem a teljes összeget a felperes számlájára utalták.
- [13] A közös gazdálkodás tényét érdektelen tanúk bizonyították. Nem értékelte az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes édesanyjának, **V.-K. A.**; valamint a II. rendű alperes édesanyjának, **R. E. Á.** a tanúvallomását, mert érdekük fűződhet a per mikénti eldöntéséhez, ezért nem tekinthetők elfogulatlan, objektív tanuknak. Rajtuk kívül valamennyi érdektelen tanú a felperes és az örökhagyó gazdasági kapcsolatát bizonyította.
- [14] Alátámasztotta a gazdasági közösség fennállását az is, hogy a felperes betegségében kitartott az örökhagyó mellett, a magatehetetlen beteget példaértékűen ápolta és gondozta, gondoskodott a szükséges gyógykezeléséről, a gyógyszerek és gyógyászati készítmények rendszeres beszerzéséről akkor is, amikor az örökhagyó már nem rendelkezett jövedelemmel.
- [15] Az alperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatta: a felperes és az örökhagyó között az élettársi életközösség 2007. augusztus hónaptól állt fenn, az örökhagyó 2013. március 22. napján bekövetkezett haláláig. Egyebekben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta. Döntését a régi Ptk. 685/A. § rendelkezéseire alapította.
- [16] Az alperesek az elsőfokú eljárásban nem vitatták a felperes és az örökhagyó érzelmi kapcsolatát és azt, hogy 2005. évtől kezdődően együtt éltek, közös háztartást vezettek, esetenként közösen vásároltak és összetartozásukat felvállalták. A gazdasági közösség mint törvényi feltétel vizsgálata körében a másodfokú bíróság leszögezte: a tanúk vallomásából az elsőfokú bíróság nem nyerhetett közvetlen tapasztaláson alapuló érdemi információt a felperes és az örökhagyó közös,- vagy vagyonekülönítő gazdálkodására. Ebben a körben egyetlen érdektelen tanú, **D. K.** rendelkezett közvetett, a felperestől és az örökhagyótól származó információval arra, hogy a **M. K.** úti ingatlant közösen szereztek és újították fel.
- [17] Nem cáfolják a gazdasági együttműködést az I. rendű alperes által csatolt, a felperes által írt naplóbejegyzések sem. A felperes és az örökhagyó a 2005. évi összeköltözésüket megelőzően már érzelmi kapcsolatban álltak és ebben az időszakban is szereztek olyan ingatlant, amelyet befektetésnek szántak és bérbeadás útján hasznosítottak. A naplóbejegyzések keletkezése időpontjának feltáratlansága miatt ezért a bejegyzésekből nem nyerhetőek adatok a közös,- vagy külön gazdálkodásra, azokból nem vonható le következtetés a kapcsolat teljes tartamára.
- [18] Az ingatlanok adásvételi szerződésai és a tulajdoni lapok azonban igazolják a felperes és az örökhagyó gazdasági kapcsolatát. Gazdasági tevékenységük a **F.** utcai ingatlanok megvásárlásakor már bizonyos összehangoltságot mutatott azzal, hogy egymás melletti lakásokat vásároltak meg befektetési céllal, majd azokat bérbeadás útján hasznosítottak. Ebből azonban még nem következik az élettársi kapcsolat fennállása, mert az ingatlanokon nem keletkezett közös tulajdon és ekkor még nem éltek közös háztartásban. Összehangoltságot mutat a 2007. márciusi tulajdonszerzés is, amikor a felperes az örökhagyó testvérének a **M. Zs.** utcai ingatlanban fennálló 1/2 tulajdoni hányadát vásárolta meg.

- [19] Az együtt élő felperes és örökhagyó közös gazdasági célja először a **M. K.** utcai ingatlan megvásárlásakor körvonalazódott. Ezt az ingatlant közös lakóhelyül választották ki, ennek érdekében vásárolták meg a rossz műszaki állapotban lévő, felújításra szoruló ingatlant és a vétel során közösen hitelt is vettek fel. Ennek az ingatlannak a szerzése vagyonegyütléssel megvalósuló közös szerzésnek minősül. Az alperesek álláspontjával ellentétben a felperes és az örökhagyó által megszerzett tulajdoni hányadok közötti arány nem a szerzésben való közreműködés arányát jelentette.
- [20] A **M. K.** utcai ingatlan szerzésétől kezdődően több ízben megvalósult gazdasági együttműködés a felperes és az örökhagyó között. Az ingatlant közösen felújították, lakhatóvá tették, közös lakásukat kialakították. A 2009. évi biztosítási esemény miatt kifizetett kártérítést közös döntésük eredményeként a felperes számlájára utalták és utóbb ezen összeg felhasználásával 2010. évben szerezte meg az örökhagyó az **A. E.** utcai ingatlanok tulajdonjogát. Ezekből a tényekből nem az I. rendű alperes által hivatkozott vagyonekülönítésre, hanem vagyonegyesítésre lehet következtetni.
- [21] A tulajdonul szerzett ingatlanok hasznosítása és a bevételek felhasználása is a közös gazdálkodásra utal. Az örökhagyó betegségének elhatalmasodásával az ingatlanok hasznosításból származó bevételeket közösen a tetemes költséget jelentő gyógykezelésekre fordították és baráti kölcsönt is igénybe vettek. A hagyatékátadó végzés szerint az örökhagyónak hagyatékként átadható megtakarítása nem maradt, ami azt igazolja, hogy az örökhagyó tulajdonát képező ingatlan bérbeadásából származó bevételt az örökhagyó halála előtt felhasználták.
- [22] A gazdasági közösség fennállását bizonyító körülmény az is, hogy az örökhagyó a halálát közvetlenül megelőzően tett szóbeli végrendeletében I az alpereseken kívül a felperest is egyes hagyatéki vagyontárgyainak örökösévé kívánta tenni.
- [23] Nyomatékosította a másodfokú bíróság: a gazdasági közösség fennállását folyamatában kell értékelni; de nem szükséges, hogy minden egyes vagyonelem esetén megvalósuljon. Nem kizárt ugyanis - mint ahogy házassági életközösség fennállta esetén sem -, hogy az együtt élő személyek egyes vagyonelemeket saját különvagyonuk terhére szerezzenek meg. Az élettársi életközösség alatti szerzésnél sem kizárt a különvagyon felhasználása és ennek ellenére az élettársi közös vagyoni szerzés megvalósulása.
- [24] A közös gazdasági célok érdekében megvalósuló együttműködés a **M. K.** utcai ingatlan 2007 augusztusában történt szerzéséhez kapcsolódik. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú közbenső ítélet részbeni megváltoztatásával az élettársi kapcsolat kezdetét ebben az időpontban határozta meg.

### A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [25] A jogerős közbenső ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását; másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését, a 163. § (2) bekezdését, a 195. § (1) és (7) bekezdését; a régi Ptk. 685/A. §-t, továbbá a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Közjegyzői tv.) 111. §-t jelölte meg.
- [26] A jogerős közbenső ítélet a régi Pp. 206. § (1) bekezdést azért sérti, mert megalapozatlanul állapította meg: az eljárásban **D. K.** volt az egyetlen érdektelen tanú, akinek vallomása értékelhető volt. A tanú ugyanis a mai napig bizonyítottan baráti kapcsolatban áll a felperessel, nincs értékelhető tudomása a felperes és az örökhagyó közötti pénzügyekkel kapcsolatos megállapodásról, a **M. K.** úti ingatlan megszerzése és felújítása kapcsán kizárólag személyes véleményéről, nem az általa személyesen tapasztalt tényekről tudott beszámolni; tanúvallomása tehát bizonyítékként nem értékelhető. A megállapított tényállás ezért a felperes bizonyítékokkal alá nem támasztott állításain

alapul. A többi tanú vallomását ugyanis a másodfokú bíróság nem vetette egybe az értékelt tanúvallomással. Súlyos megalapozatlanságot eredményezett különösen **V. K. A.** és **R. E. Á.** tanú vallomásának a mellőzése a vélelmezett, de alá nem támasztott elfogultságra való hivatkozással.

- [27] A másodfokú bíróság elmulasztotta az élettársi életközösség fennállását cáfoló bizonyítékok értékelését: így azt, hogy az örökhagyónak halálakor nagy összegű adó tartozásai; a **F. utcai** és **S. B. utcai** ingatlanban rezszi hátraléka volt, amelyet a felperes nem egyenlített ki. Ezek a tények azt támasztják alá, hogy a felperes és az örökhagyó között vagyonekülönítési rendszer működött, mert a felperes nem fizette ki az örökhagyó tartozásait.
- [28] Jogszabálysértően zárta ki a bizonyítékok közül a felperesi naplóbejegyzéseket arra hivatkozással, hogy a dátumozás később került rá. A felperes ugyanis nem vitatta, hogy a naplóbejegyzések tőle; és a megjelölt időszakra vonatkoznak. Nincs jelentősége, hogy a bejegyzések pontosan melyik napon keletkeztek.
- [29] A régi Pp. 163. § (2) bekezdés rendelkezései azért sérültek, mert a felperes maga is azt adta elő: a **M. K. utcai** ingatlan 3/4 - 1/4 tulajdoni hányadok szerinti megszerzése az ingatlan vásárlására fordított pénzeszközök arányában történt. Ezt a felperesi előadást a bíróságnak valónak kellett volna elfogadnia. Ennek ellenére a jogerős közbenső ítélet azt állapította meg: „Az alperesek álláspontjával ellentétben az általuk megszerzett tulajdoni hányadok közötti arány nem a szerzésben való közreműködés arányát képezte le.” (jogerős közbenső ítélet 15. oldal 3. bekezdés). Ez prejudikáló, mert a közbenső ítélet kizárólag az élettársi kapcsolat fennállását állapíthatta volna meg. Ugyanígy jogszabálysértő és iratellenes az a megállapítás is, hogy az **A. E. utcai** ingatlanokat a 2010. évben átutalt kártérítési összeg felhasználásával vásárolták meg (jogerős közbenső ítélet 15. oldal 4. bekezdés).
- [30] A másodfokú bíróság tévesen értékelte a felperes és az örökhagyó gazdasági kapcsolatát igazoló bizonyítékként az adásvételi szerződéseket és a tulajdoni lapokat: abból, hogy a **M. K. utcai** ingatlan a felperes és az örökhagyó közös tulajdonába került, még nem következik, hogy az ingatlan az élettársi vagyoneközösségbe tartozik. Ehhez a régi Ptk. 685/A. §-ában előírt gazdasági közösségnek, mint előfeltételnek is fenn kell állnia. A tulajdonostársak a szerzéshez való hozzájárulás arányát rögzítették, amiből éppen az következik, hogy önálló vagyonszerzők voltak és nem gazdasági közösségben éltek.
- [31] A másodfokú bíróság tévesen értékelte a gazdasági közösség fennállására utaló körülményként a szóbeli végrendelet tételét, továbbá a régi Pp. 195. § (1), (7) bekezdés és a Közjegyzői tv. 111. § rendelkezéseinek megsértésével mellőzte az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés tartalmát. Az örökhagyó az ingatlanokról nem kizárólag a felperes javára végrendelezett, ami bizonyítja, hogy azokat a saját tulajdonának tekintette.
- [32] A Kúria több eseti döntésben kifejtette, hogy gazdasági közösség csak akkor állapítható meg, ha a felek nem csupán esetileg, egy-egy vagyontárgy megszerzésében vagy csupán az együttélés mindennapi kiadásai tekintetében működnek együtt, hanem a gazdasági tevékenységüket meghatározó célkitűzéseik az életközösség egész időtartama alatt közősek, ennek érdekében pedig teljes körű együttműködést tanúsítanak, a jövedelmeiket közös céljaik érdekében együttesen használják fel (BH 2017.338.). Ezzel szemben a felperes és az örökhagyó nem folytattak közös gazdálkodást, nem voltak közös gazdasági céljaik; ezt nem helyettesítheti az eseti, egy-egy vagyontárgyra kiterjedő közös tulajdonszerzés.
- [33] Téves a jogerős közbenső ítéletnek az a megállapítása is, hogy a felperes és az örökhagyó az **A. E. utcai** ingatlanokat bérbeadás útján hasznosította és a bevételeket az örökhagyó gyógykezelésére közösen használták fel. A bizonyítási eljárás során az I. rendű alperes vitatta a bérbeadásból származó bevételek közös felhasználását. A felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy külön volt bevétele az egyik **F. utcai**; az örökhagyónak pedig a másik **F. utcai** és a **S. B. úti** ingatlan bérbeadásából, ami arra utal, hogy vagyonekülönítési rendszer volt közöttük. Gyógykezelésre pedig kizárólag az örökhagyó szorult, ami kizárja a bevételek közös felhasználását erre a célra.

- [34] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérte. Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat helyesen értékelték és az irányadó - BH 2014.111., BH 2017.338., BH 2012.66. számú - döntéseknek megfelelően állapították meg az élettársi kapcsolat feltételeként a gazdasági közösség fennállását. A **M. K.** utcai és **A. E.** utcai ingatlanok szerzésében való közreműködés aránya e közbenső ítéletnek nem lehet a tárgya.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [35] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [36] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [37] Az I. rendű alperes a jogerős közbenső ítélet jogszabálysértő voltát eljárási és anyagi jogi jogszabálysértésekre alapította. A Kúria ezért a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján először azt vizsgálta, hogy történtek-e eljárási jogszabálysértések; ha igen, azok az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással voltak-e.
- [38] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét elődegesen azzal indokolta, hogy a bizonyítékok mérlegelésének módjára alkalmazandó jogszabályi rendelkezések megsértése miatt a jogerős ítélet megalapozatlan. A régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékok egybevetésére, és a maguk összességében való értékelésére. Mindezekből következtetés útján alakul ki a bíróság belső meggyőződése arról, hogy az ügyre vonatkozó tények valóságosak, illetve bizonyítottak-e vagy sem.
- [39] A régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526; BH. 1996.973.) Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119. II.).
- [40] Az adott esetben a felülvizsgálati eljárásban kifogásolt tényállás megállapítása a feltárt bizonyítékok okszerű, teljes körű és hibátlan mérlegelésén alapul. A másodfokú bíróság döntését minden körülményre, a bizonyítékok értékelésének módjára is kiterjedően meggyőzően megindokolta. Részletesen kifejtette, hogy a bizonyítékok mérlegelésénél milyen körülményeket vett irányadónak, egyes bizonyítékoknak milyen okok miatt tulajdonított bizonyító erőt, más bizonyítékokat miért nem fogadott el. Ez a megállapítás vonatkozik **D. K.** tanú vallomásának értékelésére is.
- [41] A másodfokú bíróság nem sértette meg a bizonyítékok mérlegelésének szabályait, amikor a bizonyítékok közül kirekesztette az I. és a II. rendű alperesek édesanyjainak tanúvallomását. Az alperesekkel fennálló közeli hozzátartozói kapcsolatuk miatt nyilvánvalóan érdekelték abban, hogy a per az alperesekre kedvező eredménnyel záruljon, továbbá a II. rendű alperes édesanyja még úgy is nyilatkozott, hogy a felperessel haragos viszonyban áll. Érdekeltségüket és objektivitásuk hiányát az is igazolja, hogy tanúvallomásuk szemben áll az érdektelen tanú vallomása és az okirati bizonyítékok alapján megállapítható tényekkel: tanúvallomásukban a felperes és az örökhagyó

közös gazdálkodásának hiányát állították és azt, hogy a **M. K.** utcai ingatlan vételárának kifizetéséhez igényelt kölcsön adósa csak a felperes volt.

- [42] Helyesen járt el a másodfokú bíróság akkor is, amikor nem értékelte bizonyítékként a felperes naplójának részleteit. A mellőzés okát a másodfokú bíróság kifejtette, indokaival a Kúria maradéktalanul egyetért: jelentősége van a naplóbejegyzések keletkezése időpontjának, mert a felperes és az örökhagyó már együtt élt az élettársi kapcsolat megállapításának kezdő időpontja előtt és ebben az időszakban is voltak olyan ügyletek, amelyek gazdasági tevékenységük összehangolására utaltak. Ha a naplóbejegyzések ebben az időtartamban keletkeztek, akkor tartalmukból nem lehet következtetni a közös gazdálkodás hiányára, és nem alkalmasak annak az alperesi állításnak az alátámasztására, hogy a felperes és az örökhagyó kapcsolata a közös gazdálkodás hiányában nem minősülhet élettársi kapcsolatnak.
- [43] Az örökhagyó adóhátraléka és a tulajdonaként nyilvántartott ingatlanokban keletkezett közüzemi díjtartozás sem cáfolja a gazdasági közösség fennállását: az örökhagyó életében keletkezett tartozás közös gazdálkodás esetén sem kizárólag a felperes mulasztására vezethető vissza.
- [44] Az élettársak közötti viszonyban nem alkalmazható a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 27. § (1) bekezdésének az a házastársakra vonatkozó rendelkezése, amely szerint a különvagyon életközösség fennállása alatt keletkezett haszna közös vagyonnak minősül; tehát az élettársak saját vagyonában álló ingatlanok bérbeadásából befolyó bevétel nem közös vagyon. Nem zárja ki ezért a közös gazdálkodás megállapítását a felperesnek az ezzel összhangban álló azon előadása sem, hogy neki az egyik **F.** utcai ingatlan; az örökhagyónak pedig a **S. B.** úti és a másik **F.** utcai ingatlan bérbeadásából származott bevétele. A felperes ugyanis nem vitatta, hogy a **S. B.** úti ingatlan az örökhagyó saját vagyona; a **F.** utcai ingatlanok pedig az élettársi kapcsolat létesítése előtti szerzésük miatt nem tartoznak az élettársi közös vagyonba. Az I. rendű alperes érvelésével szemben nem csak az jelenti a bérleti díjból származó bevételek közös felhasználását, ha azt mindkét élettárs gyógykezelésére fordítják. Az is közös felhasználásnak minősül, ha a bevételeket mindkettőjük egyetértésével csak az arra szoruló élettárs gyógyítására használják fel.
- [45] Az I. rendű alperes megalapozatlanul sérelmezte felülvizsgálati kérelmében a tényállás megállapításakor az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés mellőzését: a jogerős közbenső ítélet ugyanis tartalmazza, hogy a közjegyző a hagyatékot a törvényes öröklés rendje szerint ideiglenes hatállyal az örökhagyó gyermekeinek; az I. és II. rendű alperesnek adta át (közbenső ítélet 6. oldal utolsó bekezdés). Az I. rendű alperes által érvénytelennek, a közjegyző által pedig alakilag aggályosnak tekintett szóbeli végrendelet tartalma nincs a hagyatékátadó végzésben, annak tisztázására a közjegyző csak tanúkat hallgatott meg. Az sem zárna ki az élettársi kapcsolat megállapíthatóságát, ha az örökhagyó egyáltalán nem akarta volna végrendeleti juttatásban részesíteni a felperest. A felperes élettársként a régi Ptk. LII. fejezetének szabályai szerint nem minősül az örökhagyó törvényes örökösének. Az a tény, hogy az örökhagyó két ingatlanban fennálló tulajdoni hányadát a törvényes öröklési renddel szemben kizárólag a felperesnek kívánta juttatni, mindenképpen a közöttük fennálló szoros, a végrendeleti juttatást megalapozó kapcsolatra utal. Ezt nem cáfolja, hogy nem valamennyi, csak egyes ingatlanait akarta a felperesnek juttatni. A felülvizsgálati érveléssel szemben azt még a felperes sem állította, hogy az örökhagyó tulajdonaként nyilvántartott valamennyi ingatlan kizárólagosan a felperes tulajdona, és az örökhagyó a tulajdoni hányadairól ne rendelkezhetett volna.
- [46] A másodfokú bíróság tehát nem nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés eredményeként állapította meg a felperes és az örökhagyó közös gazdálkodását; ezért nincs jogszabályi lehetőség a bizonyítékok Kúria által történő felülmérlegelésére.
- [47] Megalapozottan sérelmezi az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a **M. K.** utcai és **A. E.** utcai ingatlanok vételárának forrására; továbbá a felperesnek és az örökhagyónak a vételár kifizetésében való hozzájárulásának arányára tett megállapításait. Közbenső ítélet

meghozatalának kizárólag az élettársi közös szerzésre alapított kereset jogalapja: az élettársi kapcsolat fennállása és annak időbeli határai tekintetében van helye (EBH 2008.1782.) Az élettársaknak az egyes vagyontárgyak megszerzéséhez való hozzájárulásának aránya nem a közbenső ítéletre tartozó kérdés, erre a bíróság bizonyítási eljárást sem folytatott le. Ezt a jogalapot eldöntő közbenső ítélet jogerőre emelkedése után, a tulajdonjog megállapítása iránti kereset tárgyában folytatott eljárásban vizsgálja a bíróság.

- [48] A Kúria ezért a jogerős ítéletből mellőzte az alábbi megállapításokat: „Az alperesek álláspontjával ellentétben az általuk (a **M. K.** utcai ingatlanban) megszerzett tulajdoni hányadok közötti arány nem a szerzésben való közreműködés arányát képezte le.” (jogerős ítélet 6. oldal 3. bekezdés); „a 2010 évben átutalt kártérítési összeget - az élettársak közös döntésének eredményeképpen - a felperes számlájára utalták, s utóbb ezen összeg felhasználásával szerzett tulajdonjogot a **T., A. E.** utcai ingatlanon **P. A. .**” (jogerős ítélet 6. oldal 4. bekezdés).
- [49] A jogerős közbenső ítélet nem sérti a régi Ptk. 685/A. § rendelkezéseit sem. A Kúria maradéktalanul egyetért a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a **M. K.** utcai ingatlan megszerzésétől kezdődően a felperes és az örökhagyó közös gazdasági célkitűzéseik elérése érdekében együttműködve jártak el; fennállt az élettársi kapcsolat feltételeként szabályozott közös gazdálkodás is. Ezt az sem zárja ki, ha a **M. K.** utcai ingatlanban megállapított 1/4-3/4 tulajdoni hányaduk a szerzéshez való tényleges hozzájárulásuk arányát tükrözi. Közös gazdálkodás és élettársi vagyonszövetség nem csak akkor állapítható meg, ha az élettársak azonos arányú tulajdonjogot szereznek. Élettársi közös vagyon jön létre akkor is, ha a közösen megvásárolt ingatlan vételárának kifizetéséhez az élettársak felhasználták olyan vagyonukat is, ami házastársak esetén a Csjt. 28. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a házastársak külön vagyonának; a jogszabály analóg alkalmazásával pedig az élettársak saját vagyonának minősül, és ez tükröződik az élettársak által megszerzett tulajdoni hányad mértékében is.
- [50] A közös háztartásban és érzelmi közösségben együtt élő felperes és az örökhagyó közös gazdasági célkitűzésük eredményeként, közös lakhatásuk biztosítása érdekében együttműködve vásárolták meg a **M. K.** utcai ingatlant. Ezért az az élettársi közös vagyonba tartozik; az I. rendű alperes által hivatkozott, a közös tulajdon régi Ptk. 139. § (1) bekezdésében megfogalmazott általános szabálya mellett az élettársak vagyoni viszonyait szabályozó régi Ptk. 578/G. § rendelkezései is vonatkoznak rá.
- [51] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős közbenső ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási és anyagi jogi szabályokat nem sérti, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [52] A Kúria közbenső ítéletét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- [53] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint viseli az általa lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket és köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2019. március 5.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelűl: